

**Анализ на данните, получени от системата за бързо
предупреждение за храни и фуражи (RASFF)
за месец май 2024 г.**

Общият брой нотификации за месец май 2024 г. е **448**. Сигналите в категория храни са най-много – **411**, за фуражите – **21**, материалите в контакт с храни – **14**. (фиг.1).

Фиг. 1 Анализ на нотификациите по отношение на разпределението по групи: храни, фуражи и материали в контакт с храни и животни.

ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ НОТИФИКАЦИИ – **86** нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – **12** нотификации: наличие на кадмий в замразени малини от Холандия и в авокадо от Перу; наличие на пестицидни остатъци в замразени червени чушки от Виетнам и в нарязани люти чушки от Китай; погрешен срок на годност посочен на етикета на марули с червен лук от Белгия; наличие на тежки метали и пестицидни остатъци в сушена горчица тиква от Китай; **недекларирани алергени (сулфит и серен диоксид)** в сушени кайсии от

Amber Green White

Иран; **наличие на афлатоксини** във фурми от Пакистан; **хлорпирифос** в зелен фасул от Сенегал; **наличие на циперметрин и на неразрешените субстанции (никотин, тетраметрин и пропоксур)** в сушени гъби от Китай; **фенпропатрин** в десертно грозде от Индия и **наличие на фосмет** в замразени череши от Турция.

Зърнени и тестени изделия – 8 нотификации: **наличие на соев протеин** в брашно от нахут с неизвестен произход; **наличие на чужди тела (стъклени частици)** в тесто за пица от Австрия; **чуждо тяло (парче пластмаса)** в паста от Холандия; **наличие на микотоксина зеараленон** в перлен ечемик от Китай; **наличие на микотоксина деоксиниваленол** в свободни от глютен макарони от Румъния; **наличие на недеklarиран на етикета алерген (лешници)** на бисквити от елда от Италия; **чужди тела** в хляб от Холандия и **наличие на неупомената съставка (ечемик) на етикета на малцов екстракт на прах** от Белгия.

Билки и подправки – 8 нотификации: *Salmonella* spp. в босилек от Испания и в смяни чушки, също от Испания; **наличие на пирилизидинови алкалоиди** в смяно орегано от Турция и в копър от Испания; **хлорпирифос** в сушени листа сминдух от Индия; **контаминация с олово и линурон** на дивисил от Полша; **наличие на пирилизидинови алкалоиди, тропанови алкалоиди, пропиконазол, крезоксим-метил и на неразрешената субстанция хлорпирифос** в настъргани връхчета копър от Полша и **наличие на *Salmonella*** в листа от чесън от Германия.

Мляко и млечни продукти – 7 нотификации: **наличие на *Listeria monocytogenes*** в сирене от Франция, в меки сирена от Германия и в сирене от сурово мляко от Португалия; **чуждо тяло** в сирене на кубчета от Франция; **недекларирани алергени (мляко)** в сосове с копър с неизвестен произход; **подозрение за влагане на неразрешени субстанции (натриев хидрооксид и водороден пероксид)** в производството на млечни продукти от Италия и **наличие на *Staphylococcus*** в сирене от сурово мляко от Франция.

Готови ястия и закуски – 6 нотификации: **наличие на чужди тела (метални фрагменти)** в шоколадов мус от Финландия; **нелегален внос и недеklarирани алергени (яйца)** в юфка от Китай; **наличие на пържена маниока** от Франция; **недекларирани алергени (глютен) и неразрешено влагане на оцветителя Е 110 – Сънсет жълто FCF** в царевичен снакс с вкус на барбекю от Филипините; **наличие на чужди тела (пластмасови фрагменти)** в замразени

тестени изделия от Франция и **наличие на недеклариран алерген (лактоза)** в сос за инстантна юфка от Китай.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 5 нотификации: **високо съдържание на витамин Д** в хранителна добавка от Германия; **наличие на забранената субстанция метистинов пипер** в хранителна добавка от Полша; **наличие на живак и етиленов оксид** в хранителна добавка от Индия; **нежелана реакция в резултат на консумацията на хранителна добавка, която съдържа съставките (*Garcinia Cambodia* и *Hoodia majus* L.)** от Германия и хранителна добавка, която съдържа съставката змийско мляко (*Chelidonium majus* L.) от Люксембург.

Риба и рибни продукти – 5 нотификации: **наличие на *Listeria monocytogenes*** в сушени рибни филета от Германия и в пушена съомга от Дания; **високо съдържание на живак** във филета от риба тон от Испания и в замразена акула мако, също от Испания и **наличие на субстанцията левкомалахитово зелено** в замразен сом от Виетнам.

Материали в контакт с храни – 5 нотификации: **миграция на меламина** от пластмасови купи от Китай и в кухненски прибори за деца от Бангладеш; **миграция на първични ароматни амини** от пластмасови черпаци от Испания и от пластмасов кухненски прибор от Китай и **възможно раздробяване** на контейнер за сладолед, изработен от компостируем материал от Италия.

Птиче месо и продукти от него – 5 нотификации: ***Salmonella enterica* ser. *Enteritidis*** в пилешки елементи от Полша и в замразени пилешки крака от Румъния; ***Salmonella*** в замразено механично сепарирано месо от Белгия; **наличие на *Salmonella enterica* ser. *Typhimurium*** в патешко месо от Унгария и **наличие на *Salmonella* spp.** в замразен пилешки/пуешки кебап от Полша.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 4 нотификации: **наличие на *Listeria monocytogenes*** в сушен продукт от свинско месо от Хърватия и в колбас от Испания; **недекларирани алергени (глутен и синап)** в нарязани колбаси за сандвичи от Холандия и **наличие на чуждо тяло (парче метал)** в заготовки от свинско месо от Румъния.

Мазнини и масла – 3 нотификации: **наличие на ароматни въглеводороди на минерални масла (МОАН)** в масло от ший (това е хранителна мазнина, която се използва в африканската кухня, добива се от ореховите ядки на

дървото *Vitellaria paradoxa*) от Кот Дивоар; **високо съдържание на глицидол** в растително масло гхи от Египет и **наличие на хлорпирифос** в зехтин от Гърция.

Ядки, продукти от ядки и семена – 3 нотификации: **наличие на афлатоксини** в елда от Китай, в бразилски ядки от Боливия и в шамфъстък от Иран.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 2 нотификации: **наличие на хлорпирифос и хлорпирифос-метил** в чай Ройбос от Индия и **недекларирани алергени (бадеми, пшеница и ядки)** в шоколад от Швеция.

Комбинирани фуражи – 2 нотификации: **наличие на субстанцията матрин** във фураж за риба от Белгия и **наличие на пестициди** в брашно от рожков от Испания.

Сладкарски изделия – 2 нотификации: **наличие на хексахидроканабинол (ННС)** в желирани бонбони от Малта и **наличие на тетрахидроканабинол (ТНС)** в таблетки за сън от Словения.

Супи, сосове и подправки – 2 нотификации: **съмнение за кръстосана контаминация с алергени (яйца и синап)** в лютив сос чили от Франция и **наличие на *Clostridium botulinum*** в охладена зеленчукова супа от Италия.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация: **наличие на субстанцията 3-амино-2-оксазолидинон (АОЗ)** в бели тигрови скариди от Виетнам.

Яйца и яйчни продукти – 1 нотификация: **наличие на *Salmonella enterica ser. Infantis*** в пастьоризиран течен яйчен белтък от Италия.

Фуражни суровини – 1 нотификация: **процимидон** в семена от лук от Италия.

Хранителни добавки и ароматизанти – 1 нотификация: **наличие на недеklarиран алерген (натриев сулфит)** в хранителен агент, използван за производство на различни продукти от Испания.

Безалкохолни продукти – 1 нотификация: **наличие на тропанови алкалоиди** в билкови чайове от Белгия.

Други хранителни продукти/смесени – 1 нотификация: **няма посочени алергени** в бебешко пюре от Латвия.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: наличие на *Salmonella enterica ser. Kottbus*, *Salmonella enterica ser. Mishmarmaek* и *Salmonella enterica ser. Abony* в кучешки играчки за дъвчене (агнешки уши) от Турция.

За месец май 2024 г. при предупредителните нотификации най-често нотифицираните страни са Китай и Испания, всяка с по 8 нотификации, следвани от Италия и Франция, всяка с по 6 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НЕДОПУСНАТ ВНОС – 185 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Птиче месо и продукти от него – 41 нотификации: *Salmonella spp.* в птича месна заготовка от Бразилия (10), в замразена пилешка месна заготовка от Бразилия (8), в пилешки месни заготовки от Бразилия (6) и в замразени и осолени пилешки половици от Бразилия (5); *Salmonella enterica ser. Minnesota* в замразена пилешка месна заготовка от Бразилия (4) и в птича месна заготовка, също от Бразилия (4); *Salmonella enterica ser. Newport* и *Salmonella enterica ser. Minnesota* в замразена пилешка месна заготовка от Бразилия и в птича месна заготовка от Бразилия и наличие на *Salmonella enterica ser. Newport* в птича месна заготовка от Бразилия и в замразена пилешка месна заготовка, също от Бразилия.

Плодове и зеленчуци – 36 нотификации: наличие на афлатоксини в сушени смокини от Турция (7); прохлораз в пресни лимони от Турция (3); наличие на охратоксин А в сушени смокини от Турция (2); наличие на пестицидни остатъци в плодове дуриан от Виетнам (2), в портокали от Египет, в плод зара (*Citrus medica*) от Бангладеш, в канелени ябълки от Бразилия и в бамя от Индия; наличие на хлорпирифос-метил в пресни лимони от Турция (2) и в пресни чушки от Турция; хлорпирифос в портокали от Египет, в стафида от Индия и в смесена салата от Република Северна Македония; наличие на бупрофезин в сушени мандарини от Турция и в чушки от Египет; диазинон в портокали от Египет; хлорпирифос-етил и пропаргит в замразени чушки от Египет; хлороталонил в кайсии от Турция; дихлорвос в пресни краставици от Русия; имидаклоприд в картофи от Египет; наличие на клотианидин и ламбда-цихалотрин в пресно чили от Уганда; ацетамиприд и етоксазол в пресни чушки от Турция; ацефат в зелен фасул от Кения; недеклаиран алерген (серен диоксид) в консервирани патладжани със сусамени семки от Сирия и наличие на ламбда-цихалотрин в чушки от Тайланд.

Ядки, продукти от ядки и семена – 35 нотификации: наличие на **афлатоксини** във фъстъци от САЩ (11), от Египет (3) и от Индия (2), в бадеми от САЩ (4) и в шамфъстък от Иран (3) и от САЩ; **наличие на несъответствие в официалната документация** за сусам от Нигерия (2); ***Salmonella spp.*** в сусам от Нигерия, от Мали и от Чад; **наличие на плесени** в сусам от Мали; **охратоксин А** в шамфъстък от Турция; **наличие на пиракlostробин** в тиквени семки от Китай; ***Salmonella*** в сусам от Уганда; **наличие на *Salmonella spp.* и афлатоксини** в шамфъстък от Йордания и **липса на здравен сертификат и тестови доклади** за сусам от Судан.

Билки и подправки – 25 нотификации: наличие на **афлатоксин В1** в сушени подправки от Пакистан (4), в индийско орехче от Индонезия (2) и в чили на прах от Индия; **наличие на множество пестицидни остатъци** в смлян кимион от Индия (3), в семена от кимион, също от Индия и в чушки от Виетнам; **етиленов оксид** в подправки масала за пиле от Индия, в микс подправки от Индия и в чили на прах от Индия; **наличие на пирилизидинови алкалоиди** в кимион от Турция и в сушено орегано, също от Турция; ***Salmonella spp.*** в пипер от Китай; **хлорфенапир** в лют червен пипер от Виетнам; ***Salmonella enterica ser. Abony* и *Salmonella enterica ser. Montevideo*** в подправки от Турция; **неправилен официален сертификат** за кардамон от Индия; **хлорпирифос-етил** в семки от кимион от Индия; **лямбда-цихалотрин** в чушки от Уганда; **ометоат** в чушки, също от Уганда и **наличие на профенофос** в подправки от Руанда.

Зърнени и тестени изделия – 18 нотификации: наличие на **афлатоксини** в ориз от Пакистан (4); **ацетамиприд** в ориз от Пакистан (2); **трициклазол** в ориз от Индия (2); **ацетамиприд и имидаклоприд** в ориз от Пакистан (2); **множество пестицидни остатъци** в ориз от Индия (2); **наличие на тиаметоксам** в ориз от Пакистан и от Индия; **наличие на неразрешената добавка Е 171 – титаниев диоксид** в сладки от Украйна; **несъответствие в информацията на етикета и в сертификата** на зърнени изделия от Пакистан; **наличие на хлорпирифос и ацетамиприд** в ориз басмати от Пакистан и **тиаметоксам и ацетамиприд** в ориз от Пакистан.

Риба и рибни продукти – 5 нотификации: **влошен температурен контрол – прекъсване на хладилната верига** на риба хек от Аржентина и от Мексико и на замразена риба от Украйна; **висока концентрация на летлив базов азот** в риба хек от Аржентина и **наличие на *Anisakis spp.*** в хайвер от хек от Мароко.

Материали в контакт с храни – 5 нотификации: миграция на олово от ръб за пиене от керамична чаша от Китай (2); **силна обща миграция на нитрилов прах** от пластмасови ръкавици от Китай (2) и **миграция на първични ароматни амини** от пластмасов кухненски прибор от Китай.

Други хранителни продукти/смесени – 5 нотификации: наличие на неетикетирани и неидентифицирани течности и хранителни продукти в буркани и бутилки от Молдова (3); **хлорпирифос и толфенпирад** в юфка от Виетнам и наличие на **пестицидни остатъци** в лозови листа от Египет.

Супи, сосове и подправки – 4 нотификации: наличие на **етиленов оксид** в сос за барбекю от Индия и в сос с подправки, също от Индия; **наличие на генетичномодифициран организъм** в месо паста от Китай и **наличие на неразрешен оцветител Судан 1** в сос от Русия.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 3 нотификации: наличие на нови хранителни съставки (*Evolvulus alsinoides* L. и *Hedyotis corymbosa*) в хранителна добавка от Шри Ланка; **наличие на неразрешената нова храна *Cordyceps militaris*** в хранителна добавка от Обединеното кралство и хранителни добавки (композитни продукти) от Малайзия с мед в техния състав с **неодобрен произход**.

Фуражни суровини – 2 нотификации: наличие на **хлорпирифос** в слънчогледови семки от Аржентина и **сгрешена входяща документация** за замразени еднодневни пилета от Украйна.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 1 нотификация: липса на **официален сертификат, взимане на проби и аналитичен протокол** за зелен чай от Китай.

Сладкарски изделия – 1 нотификация: десерти от Египет с **неразрешени съставки (пчелен мед, от държави без одобрена от Европейския съюз програма за контрол на остатъците)**, както и **непълно етикетиране**.

Сладоледи и десерти – 1 нотификация: **влошаване на температурния контрол – прекъсване на хладилната верига при транспорт** на сладолед от Украйна.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 1 нотификация: наличие на шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* в говеждо месо от Бразилия.

Безалкохолни напитки – 1 нотификация: високо съдържание на добавката Е 210 - бензоена киселина в безалкохолна напитка с вкус на манго от Пакистан.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: неотразено на етикета наличие на ДНК от кози и птици в кучешки играчки за дъвчене от Китай.

През месец май 2024 г. при нотификациите за недопуснат внос най-често нотифицираната страна е Бразилия с 43 нотификации, следвана от Турция с 22 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА НАСОЧВАНЕ НА ВНИМАНИЕТО – 103 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Плодове и зеленчуци – 17 нотификации: наличие на пестицидни остатъци в ананаси от остров Мавриций, в листа от сладки картофи от Конго, в зелена мента от Камбоджа и в червено грозде без семки от Индия; **високи нива на кадмий** в авокадо от Перу и в плод мангостан (*Garcinia mangostana*) от Колумбия; **флуазифоп** в ранни картофи от Египет; **наличие на следните пестициди (ацетамиприд, бупрофезин, флупирадифурон, флуксапироксад, имидаклоприд и пиракlostробин)** в плод атемоя (плод хибрид между захарна ябълка и черимоя, плодове които са характерни за американските тропици) от Бразилия; **наличие на ларви** в буркан с печени чушки от Република Северна Македония; **високи нива на нитрати** в рукола от Италия; **наличие на недеклариран алерген (серен диоксид)** в сушени стафиди от Иран; **хлорпирифос-метил** в домати от Турция; **високо съдържание на никотин** в грейпфрут от Египет; **наличие на *Listeria monocytogenes*** в салата от Франция; **неразрешено влагане на оцветителя Е 124 – Понсо 4R** в ягодов сироп от Китай и **наличие на форметанат** в пресни краставици от Гърция.

Птиче месо и продукти от него – 14 нотификации: *Salmonella enterica ser. Enteritidis* в пилешки гръдни филета от Полша, в прясно цяло пиле от Полша. в охладени пилешки елементи от Полша и в размразени долни пилешки бутчета от Румъния; *Salmonella enterica ser. Infantis* в охладени и мариновани пилешки бутчета от Румъния, в пресни пилешки бутчета от Полша и в охладени пилешки

гърди от Украйна; *Salmonella enterica ser. Newport* в пресни пилешки бутчета от Полша и в пресни пуешки бутчета, също от Полша; **наличие на *Listeria monocytogenes*** в замразена и печена патица от Косово и в пилешки шницел от Германия; *Salmonella spp.* в птича месна заготовка от Австрия; *Salmonella* в пилешко месо от Холандия и **наличие на *Salmonella enterica ser. Typhimurium* и *Salmonella enterica ser. Enteritidis*** в патешки гърди от Унгария.

Двучерупчести мекотели и продукти от тях – 9 нотификации: **наличие на норовируси** в миди от Холандия (5), от Франция и от Португалия; **голямо количество на *Escherichia coli*** в миди от Италия; **наличие на перфлуорооктанова киселина (PFOA)** в сготвени миди от Виетнам и **наличие на ASP токсини** в мидени черупки от Обединеното кралство.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 9 нотификации: **наличие на шигатоксин продуцираща *Escherichia coli*** в месо от сърна от Обединеното кралство (2) и в охладено говеждо месо тартар от Полша; *Listeria monocytogenes* в колбас от Испания и в месо от Германия; *Salmonella* в говежда кайма от Обединеното кралство и в колбаси мергез от Холандия и Португалия; **високо съдържание на олово** в колбаси от еленово месо от Австрия и **наличие на ветеринарномедицински препарати антихелминтици** в овче месо от Обединеното кралство.

Други хранителни продукти/смесени – 9 нотификации: партида със спортни хранителни добавки от Обединеното кралство, **която не е преминала необходимите ветеринарни проверки в граничния пункт (Холандия)(3)**; наличие на партида с хранителни продукти от Обединеното кралство, **която не е преминала необходимите ветеринарни проверки на граничния пункт (Холандия)(2)**; **наличие на предлагане на неразрешената нова храна канабидиол (CBD)** от Обединеното кралство; наличие на партида с готова за консумация юфка от Южна Корея, **която не е преминала необходимите ветеринарни проверки на граничния пункт (Холандия)**; **наличие на хлорпирифос** в сушени гъби от Сърбия и наличие на партида с лактоза от Обединеното кралство, **която не е преминала необходимите ветеринарни проверки в граничния пункт (Холандия)**.

Билки и подправки – 7 нотификации: **наличие на чужди тела (пластмасови частици)** в мелничка за сол от Турция и от Италия; **наличие на субстанция гризеофулвин** в къри от Индия; **наличие на хлорпирифос** в семена

от копър на прах и **контаминация с първични ароматни въглеводороди** на черен пипер на прах от Индия; **високо съдържание на хлорпирифос и на други пестицидни остатъци** в сечуански пипер от Китай; **високо съдържание на токсина тенуазинова киселина** в червен пипер от Сърбия и **наличие на пестицидни остатъци** в кардамон от Индия.

Ядки, продукти от ядки и семена – 6 нотификации: **наличие на афлатоксини** във фъстъци от САЩ (2), от Парагвай и от Аржентина; *Salmonella* spp. в кълнове алфалфа от Испания и **високо съдържание на кадмий** в слънчогледови семки от САЩ.

Готови ястия и закуски – 6 нотификации: **органолептичен дефект (наличие на плесени)** в доматен сос тартар от Франция; **високо съдържание на акриламид** в картофен чипс от Грузия; **наличие на коагулазопозитивен *Staphylococcus*** в лазаня от Австрия; **наличие на чужди тела** в кнедли с пълнеж от Германия; **влагане на неподходящи съставки** в консервирани кисели краставички от Испания и **наличие на тропанови алкалоиди** в бебешка формула в буркани от Германия, приготвени в Испания.

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 4 нотификации: **високо съдържание на пирилизидинови алкалоиди** в партида с хранителни добавки, които съдържат растителни фибри от псилиум от Обединеното кралство; **етиленов оксид** в хранителни добавки от Германия; **наличие на новите храни (индол-3-карбинол и алфа глицерилфосфорилхолин (alpha-GPC))** в хранителни добавки от САЩ и **наличие на новата храна алфа глицерилфосфорилхолин (alpha-GPC)** в хранителни добавки от Обединеното кралство.

Мляко и млечни продукти – 4 нотификации: **неточен срок на годност** на моцарела от Италия; **изтегляне от пазара на меко сирене от сурово мляко, поради асоциирането му с два случая на заболяване с шигатоксин продуцираща *Escherichia coli* при хора** в Ирландия; **наличие на афлатоксини** в пастьоризирано мляко от Франция и **наличие на *Listeria monocytogenes*** в сирена, също от Франция.

Зърнени и тестени изделия – 3 нотификации: **наличие на глютен в означен на етикета „свободни от глютен“** на вафли с шоколадов пълнеж от Испания; **неразрешено влагане на добавката Е 171 – титаниев диоксид** в торта от Обединеното кралство и **наличие на афлатоксин В1** в ориз от Индия.

Фуражни суровини – 3 нотификации: *Salmonella* в птиче трупно брашно за производство на храна за домашни любимци от Северна Ирландия; *Salmonella spp.* във фуражни дрожди от Русия и наличие на чужди тела (метални фрагменти) в пълноценна храна за кучета от Индия.

Риба и рибни продукти – 2 нотификации: наличие на кадмий в калмар от Испания и наличие на *Listeria monocytogenes* в пушена съомга, също от Испания.

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: наличие на алуминий и арсен в керамична чиния от Турция и силна миграция на първични ароматни амини от кухненски прибор от Китай.

Безалкохолни напитки – 2 нотификации: наличие на субстанцията силденафил в базирана на джинджифил безалкохолна напитка от Кот Дивоар и високо съдържание на кофеин в енергийни напитки от САЩ.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 1 нотификация: наличие на нови храни в кафе на прах от Китай.

Сладкарски изделия – 1 нотификация: наличие на чуждо тяло (парче стъкло) в сладки с карамелизирани ядки от Литва.

Ракообразни и продукти от тях – 1 нотификация: наличие на *Vibrio vulnificus* в замразени скариди от Еквадор.

През месец май 2024 г. при нотификациите за насочване на вниманието най-често нотифицираната страна е Обединеното кралство с 15 нотификации, следвана от Полша, Холандия и Испания с по 7 нотификации.

НОТИФИКАЦИИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ – 74 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни – 12 нотификации: наличие на неразрешена нова хранителна съставка алфа глицерилфосфорилхолин (alpha – GPC) в хранителни добавки от Обединеното кралство и с неизвестен произход; наличие на неразрешена нова храна (индол-3-карбинол) в хранителни добавки от Германия; наличие на потенциална нова храна екстракт от зелено кафе в разтворима напитка на прах от Унгария; използване на сушени водорасли (*Eucheuma cottonii*) като храна от Сейнт Лусия; наличие на неразрешената нова храна тонгкат али (*Eurycoma longifolia*) от

Кипър; **неразрешена нова хранителна съставка серациопептидаза** в хранителни добавки от Франция; **наличие на неразрешена нова храна серапептаза** в хранителна добавка от Чехия; **върната партида с коластра** от САЩ, **която е транспортирана от граничен пункт в Белгия към Испания**; **наличие на неразрешената нова хранителна съставка канабидиол (CBD)** в CBD масло от Холандия; **наличие на нова храна 5-хидрокситриптофан (5-НТР)** в хранителни добавки от Швейцария и партида с рибни колагенови влакна от Виетнам, **която не е преминала необходимите ветеринарни проверки** на граничния пункт в Ротердам (Холандия).

Фуражни суровини – 7 нотификации: **наличие на микроцисти** в замразена хлебарка (*Ruttilius rutilius*) от Северна Ирландия; **голямо количество на семена от амброзия (*Ambrosia spp.*)** в сорго от Франция; **наличие на *Salmonella enterica ser. Liverpool* и *Salmonella enterica ser. Agona*** в рибно брашно от Дания; **наличие на хлорпирифос** в семена от детелина от Египет; **наличие на *Salmonella spp.*** в слънчогледово кюспе от Румъния; ***Salmonella enterica ser. Agona*** в соев шрот от Холандия и **наличие на *Salmonella* и *Salmonella enterica ser. Infantis*** в слънчогледов шрот от Литва.

Птиче месо и продукти от него – 6 нотификации: **наличие на *Salmonella enterica ser. Infantis*** в замразено и механично обезкостено птиче месо от Полша, в замразени пилешки крила от Полша и в замразена пилешка кайма от Холандия; **наличие на *Salmonella*** в замразени пилешки филета от Румъния и в пуешко месо от Полша и **наличие на *Listeria monocytogenes*** в замразени панирани пилешки гуджони от Северна Ирландия.

Готови ястия и закуски – 6 нотификации: **високо съдържание на акриламид** в чипс от сладки картофи от Холандия и в бебешка храна от Франция; **замърсяване с фуран** на бебешка храна от Германия; **наличие на плесени** в ябълков сос от Полша; **наличие на глицидол и на 3-монохлор-1,2-пропандиол (3-MCPD)** в закуски от Иран и **недекларирано наличие на ДНК от птици и говеда** в юфка с телешко задушено от Китай.

Зърнени и тестени изделия – 5 нотификации: **наличие на окислително грапяване на люспи** от просо от Полша; **риск от задушаване в резултат на консумацията (твърди парчета от зърнена храна)** в шоколадови зърнени закуски от Обединеното кралство; **наличие на плесени** в царевична тортила от Холандия;

наличие на ацетамиприд в ориз басмати от Пакистан и **високо съдържание на трансмастни киселини** в тестени изделия от Русия.

Плодове и зеленчуци – 5 нотификации: **наличие на афлатоксини** в стафиди от Южна Африка; **наличие на ацетаклор** в цели чушки от Индия; **наличие на добавката Е 220 – серен диоксид** в сушени кайсии от Афганистан; **наличие на части от мишка** в консерва с фасул от Италия и **наличие на дифлубензурон** в круши от Турция.

Безалкохолни напитки – 5 нотификации: **наличие на неразрешена нова храна** в енергийна напитка и в напитка „Ghost” от САЩ; **неразрешена нова храна L-теанин** в енергийна напитка от САЩ; **високо съдържание на бензоати** в газирана напитка, също от САЩ; **проблем със съхранението** на доматиен сок от Германия и **неразрешено влягане на добавката Е 171 – титаниев диоксид** в готова напитка от Сирия.

Други хранителни продукти/смесени – 5 нотификации: партида с бисквити с мляко от Йордания, **която не е преминала ветеринарния контрол за внос (Белгия)**; **наличие на *Bacillus cereus*** в темпе (традиционен соев хранителен продукт от Индонезия) от Дания; **високо съдържание на токсина алтернариол** в кетчуп от Турция; партида с различни ветеринарни продукти за човешка консумация от Филипините, **която не е преминала необходимите ветеринарни проверки на граничния пункт Ротердам (Холандия)** и наличие на партида със сос за сирене от САЩ, **която не е преминала ветеринарния контрол за внос (Белгия)**.

Сладкарски изделия – 4 нотификации: **неразрешено влягане на хранителната добавка Е 171 – титаниев диоксид** в сладкиши от САЩ и в изпечени торти от Канада; **наличие на канабидиол (CBD) и мелатонин** в желирани мечета от Германия и наличие на партида с шоколадови трюфели с мляко от Египет, **която не е преминала ветеринарния контрол за внос (Белгия)**.

Какао, какаови изделия, кафе и чай – 3 нотификации: **наличие на неразрешените субстанции канабидиол (CBD), тетраhydroканабинол (THC) и хексахидроканабинол (HHC)** в шоколад от Германия; **високо съдържание на акриламид** в инстантно кафе от Индия и **наличие на нови храни (*Inonotus obliquus* и *Cordyceps sinensis*)** в кафе от Испания.

Комбинирани фуражи – 3 нотификации: *Salmonella* в храни за домашни любимци от Белгия; наличие на ДНК от преживни животни във фураж за риби от Испания и наличие на рибни частици в минерален фураж за преживни животни от Белгия.

Риба и рибни продукти – 3 нотификации: заразяване с плесен на сушена риба от Мианмар; партида с рибни продукти от Мианмар, която не е преминала ветеринарния контрол за внос (Белгия) и наличие на *Anisakis* в замразени филета от червена съомга от Дания.

Мляко и млечни продукти – 3 нотификации: живак в обезмаслено мляко на прах от Украйна; партида със сметана за кафе от САЩ, която не е преминала необходимите ветеринарни проверки на граничния пункт Ротердам (Холандия) и наличие на *Listeria monocytogenes* в сурово овче мляко от Франция.

Материали в контакт с храни – 2 нотификации: миграция на 4,4 диаминодифенилметан от пластмасов кухненски прибор от Китай и високо ниво на обща миграция от пластмасова лъжица за многократна употреба от Турция.

Месо и месни продукти (различни от птиче месо) – 2 нотификации: наличие на ветеринарномедицинския препарат тилдипирозин в говежди бъбреци от Холандия и наличие на ветеринарномедицинския препарат диклазурил в охладено заешко месо от Франция.

Билки и подправки – 1 нотификация: наличие на чужди тела (пластмасови частици) в мелничка за сол от Финландия.

Ядки, продукти от ядки и семена - 1 нотификация: окислително гранясване на орехови ядки от Германия.

Храни за домашни любимци – 1 нотификация: голямо количество на *Enterobacteriaceae* в сурова храна за домашни любимци от Германия.

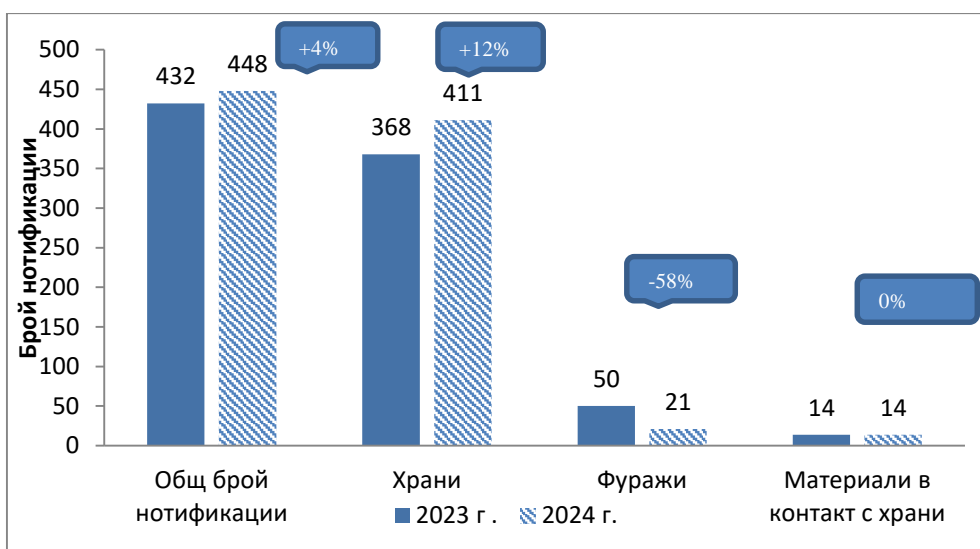
През месец май 2024 г. при нотификациите за проследяване най-често нотифицираните страни са САЩ и Германия всяка с по 7 нотификации, следвани от Холандия с 6 нотификации.

За месец май 2024 г. България не е нотифицирана нито веднъж.

АНАЛИЗ НА ТЕНДЕНЦИИТЕ

Направена е съпоставка на **броя** нотификации спрямо същия период през предходната година общо и по групи за **м. май 2023 г.** и **м. май 2024 г.** На *фиг. 2* са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни и животни. Най-много нотификации са докладвани при храните. Наблюдава се **повишение** при общия брой нотификации с 4% и при храните с 12%. **Понижение** се наблюдава при фуражите с 58%, а при материалите в контакт с храни **няма промяна**.

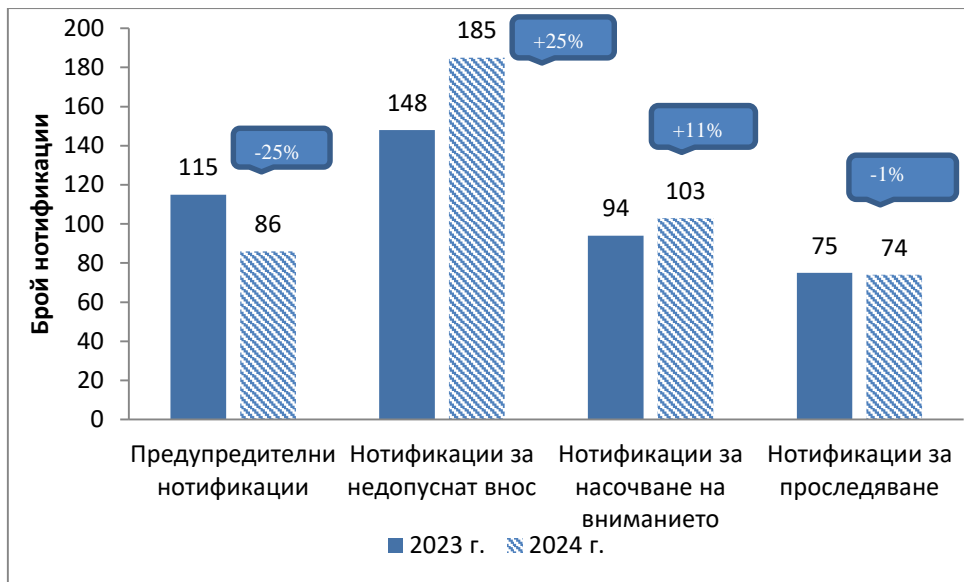
През месец май 2024 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение при общия брой нотификации и при храните. Изключение правят фуражите където има спад. При материалите в контакт с храни няма промяна.

Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. май 2023 г. и м. май 2024 г.

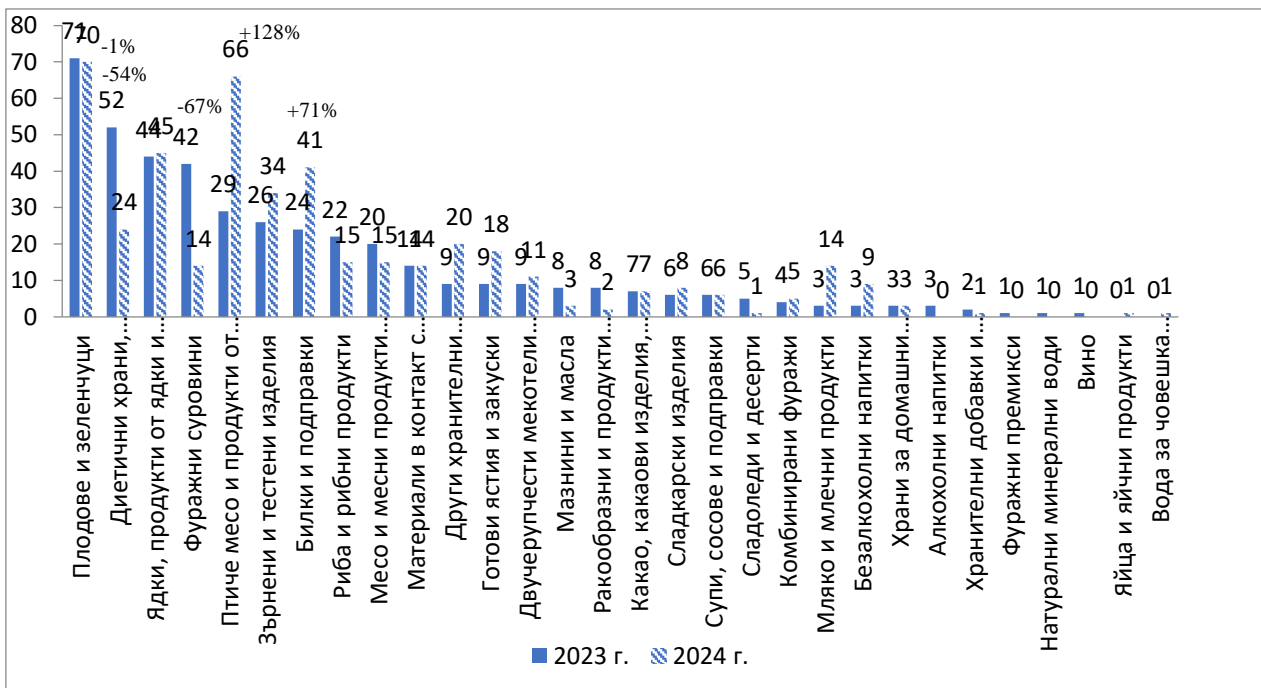
На *фиг. 3* е представено разпределението на нотификациите по вид. Най-голям брой нотификации има при нотификациите за недопуснат внос. **Понижение** се наблюдава при предупредителните нотификации с 25% и при нотификациите за проследяване с 1%. **Повишение** се наблюдава при нотификациите за недопуснат внос с 25% и при нотификациите за насочване на вниманието с 11%.

През месец април 2024 г. се наблюдават се две тенденции. Първата е по ясно изразена тенденция на повишение при нотификациите за недопуснат внос и при тези за насочване на вниманието. Втората тенденция е на понижение при предупредителните нотификации и при тези за проследяване.

Фиг. 3. Разпределение на броя нотификации по вид

На фиг. 4 са съпоставени данните за месец май 2023 г. и м. май 2024 г. според категории продукти. Наблюдава се спад при „Плодове и зеленчуци“ с 1%, при „Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни“ с 54% и при „Фуражни суровини“ с 67%. Повишение се наблюдава при „Птиче месо и продукти от него“ със 128% и при „Билки и подправки“ със 71%.

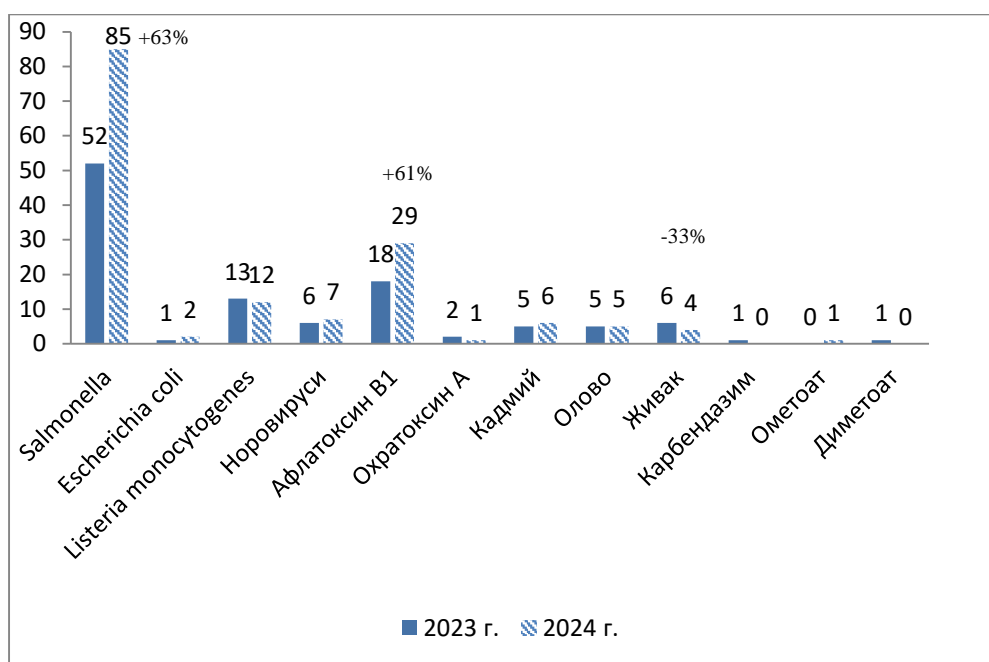

Фиг. 4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

След съпоставка на данните за месеците май 2023 г. и май 2024 г. се наблюдават две тенденции. Има тенденция на спад при плодовете и

зеленчуците, диетичните храни и при фуражните суровини. Има и тенденция на повишение при птичето месо и при билките и подправки.

На *фиг. 5* са показани някои от основните **причини** за нотифициране на храните и фуражите за месец **май 2023 г.** и **м. май 2024 г.** При патогенните микроорганизми се наблюдава **повишение** като при *Salmonella* достига 63%. При микотоксините се наблюдава също **повишение** като при афлатоксин В1 достига 61%. При тежките метали като цяло се наблюдава **повишение** с изключение на живака където има **спад** с 33%. Пестицидите запазват **ниски нива**.

Фиг. 5 Разпределение на броя нотификации по причини

От обобщените данни за месеците май 2023 г. и май 2024 г. се наблюдава ясна тенденция на повишение при патогенните микроорганизми, при микотоксините и при част от тежките метали. При тежките метали се наблюдава също и спад, а при пестицидите се запазват ниски нива.

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи:

Регламент (ЕО) No 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 година за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание:

Регламент (ЕС) No 16/2011 на Комисията от 10 януари 2011 година за установяване на мерки за прилагане за системата за бързо предупреждение за храни и фуражи.

3. Видове нотификации:

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопуснат внос – касае пратки с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, за здравето на животните или за околната среда.

3.3. Нотификации за проследяване – не изискват бърза реакция.

3.4. Нотификации за насочване на вниманието – предоставят информация за контролните органи

Горепосочената информация ще бъде публикувана на електронната страница на ЦОРХВ - <https://corhv.government.bg/RASFF>

Изготвил:

Д-р Бранимир Канакидис
младши експерт в Дирекция КРОКЦ
12.06.2024 г.